

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Kluisstraat te Ommel

Juli 2021

Rapportnummer P20210206

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Kluisstraat te Ommel

Juli 2021

Rapportnummer: P20210206

Opdrachtgever: Pouderoyen Tonnaer

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: K. Lammers en J. van Hout

Auteur: J. van Hout

Kwaliteitscontrole: E. Claassen

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Geldigheid onderzoek.....	3
1.4	Zorgplicht	4
1.5	Leeswijzer	4
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	7
3	Methode.....	8
4	Natuurwaarden	9
4.1	Beschermde gebieden.....	9
4.2	Beschermde soorten	11
4.2.1	Flora.....	11
4.2.2	Vlinders en libellen	11
4.2.3	Kevers en weekdieren	12
4.2.4	Vissen	13
4.2.5	Amfibieën en reptielen	13
4.2.6	Vogels.....	15
4.2.7	Zoogdieren.....	16
5	Conclusies	22
5.1	Beschermde gebieden.....	22
5.2	Beschermde soorten	22
5.3	Advies en aanbevelingen	26
5.4	Gevolgen voor (het tijdspad van) de voorgenomen plannen	27
	Geraadpleegde bronnen	28
	Bijlagen.....	29
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	29
	Bijlage 2 Weergave voorgenomen plannen.....	33

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer heeft het voornemen tot woningbouwontwikkeling op twee percelen langs de Kluisstraat te Ommel. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of het voornemen in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Het doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de werkzaamheden binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek stelt de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming vast. Tevens beoordelen we op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed kunnen hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van de resultaten kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen werkzaamheden effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezagen (provincies) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: "Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.". Dit rapport gaat in op de effecten van de werkzaamheden zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de werkzaamheden kunnen leiden tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en gebieden.

1.4 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook de niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande werkzaamheden op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies, adviezen en vervolgstappen uiteengezet.

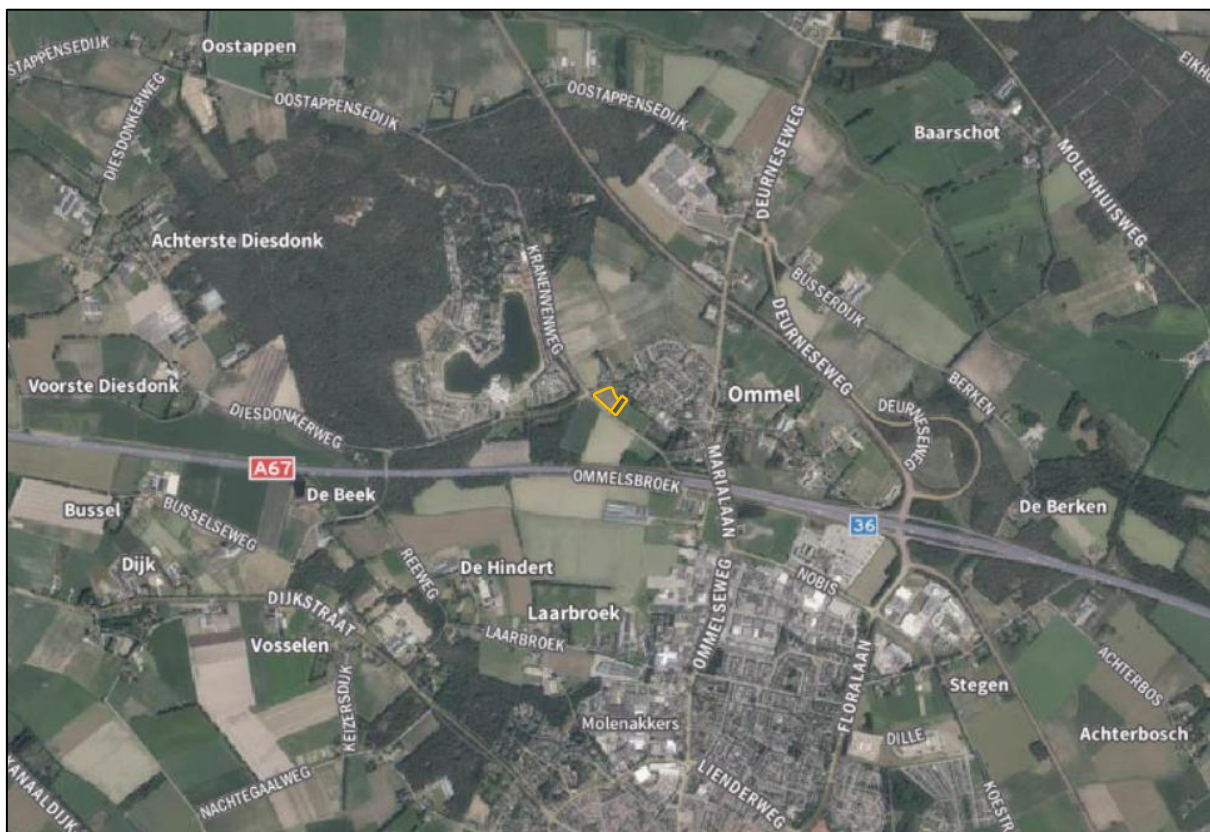
2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied grenst aan de bebouwde kom van het dorp Ommel, gemeente Asten. Het plangebied wordt begrensd door de Kluisstraat in het noordwesten, de Kranenvenweg en agrarische percelen in het zuidwesten en woningen in het noordoosten.

Het plangebied heeft een omvang van 1,12 hectare en bestaat uit twee ruige graslanden met een diversiteit aan plantensoorten. Het westelijk gelegen grasveld wordt begrensd door een haag in het noorden, bomen in het westen, een droog liggende sloot in het zuiden en een onverharde inrit in het oosten. Dit perceel is onlangs gedeeltelijk begraasd. Het oostelijk gelegen grasveld is een voormalig korfbalveld dat nu onbeheerd is gebleven. Het veld wordt omgeven door houtwallen en in het oosten een sportveld. In het zuiden ligt een sloot langs de bomenrij. In het noordoosten van het veld staat een klein bijgebouw. Beide slootjes waren droog op het moment van het veldbezoek, alhoewel het die dag daarvoor had geregend. Ook de goed begroeide oevers en slootbodems indiceerden dat de sloten al langere tijd droog liggen.

De ligging van het plangebied in de bredere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina 6 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (gele lijn) (bron: PDOK Viewer)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (gele lijn) (bron: PDOK Viewer)

Foto 1. Voormalig korfbalveld gezien vanuit het zuidwesten

Foto 2. Voormalig korfbalveld gezien vanuit het noordoosten

Foto 3. Takken- en plantenhoop voor een oud bijgebouw in het noordoosten van het voormalig korfbalveld

Foto 4. Houtwal ten oosten van het voormalig korfbalveld

Foto 5. Westelijk gelegen ruig grasveld gezien vanuit het noordoosten

Foto 6. Westelijk gelegen ruig grasveld gezien vanuit het zuiden met een bomenrij langs de westzijde

Foto 7. Gedeelte op het westelijk perceel waar is begraasd is

Foto 8. Zuidzijde van het westelijk gelegen perceel met een sloot ernaast

2.2 Voorgenomen plannen

Initiatiefnemer heeft het voornemen tot woningbouwontwikkeling op twee percelen langs de Kluisstraat te Ommel. Het is vooralsnog onduidelijk of de bomenrijen en houtwallen behouden of aangepast worden. In bijlage 2 is weergegeven wat de voorgenomen plannen zijn.

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van beschermde soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

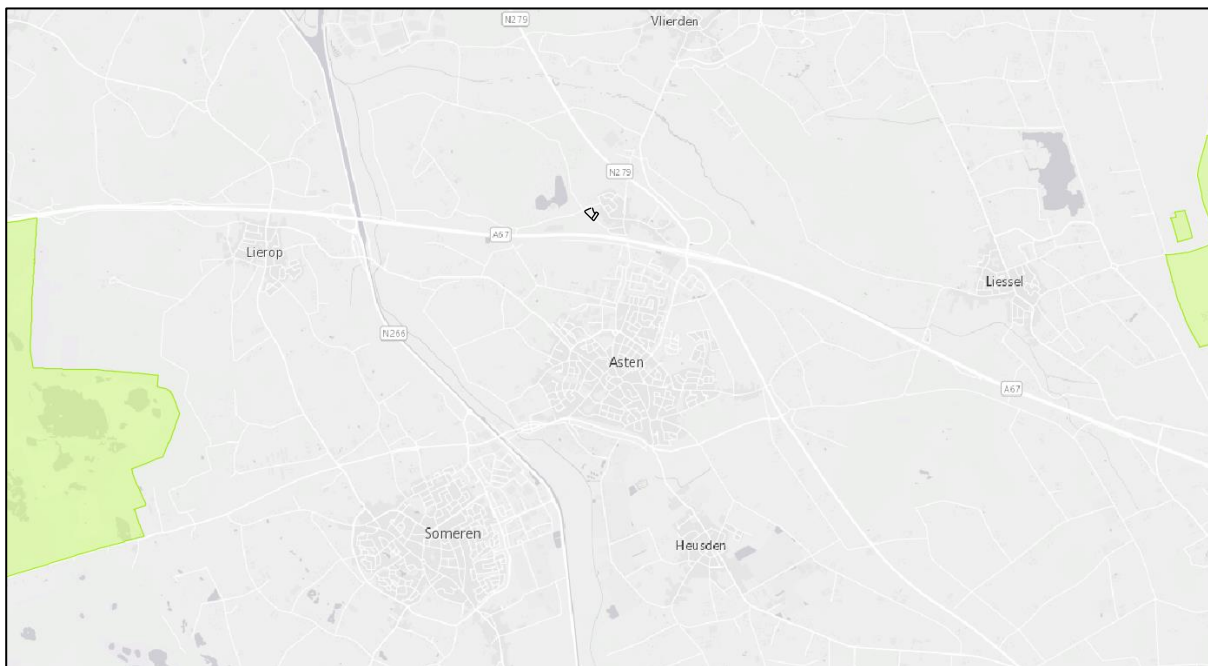
Het veldbezoek is uitgevoerd door K. Lammers en J. van Hout, werkzaam als ecologen bij Staro Natuur en Buitengebied, een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij Netwerk Groene Bureaus. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 25 juni 2021 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt, droog, windkracht 3 en circa 17 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van Provincie Noord-Brabant blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 7,0 kilometer afstand ten westen van het plangebied ligt, zie figuur 3. Dit betreft het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven.

Figuur 3. Ligging plangebied (zwarte lijn) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (lichtgroen) (bron: https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?provincie=Noord_Brabant)

Effectbeoordeling

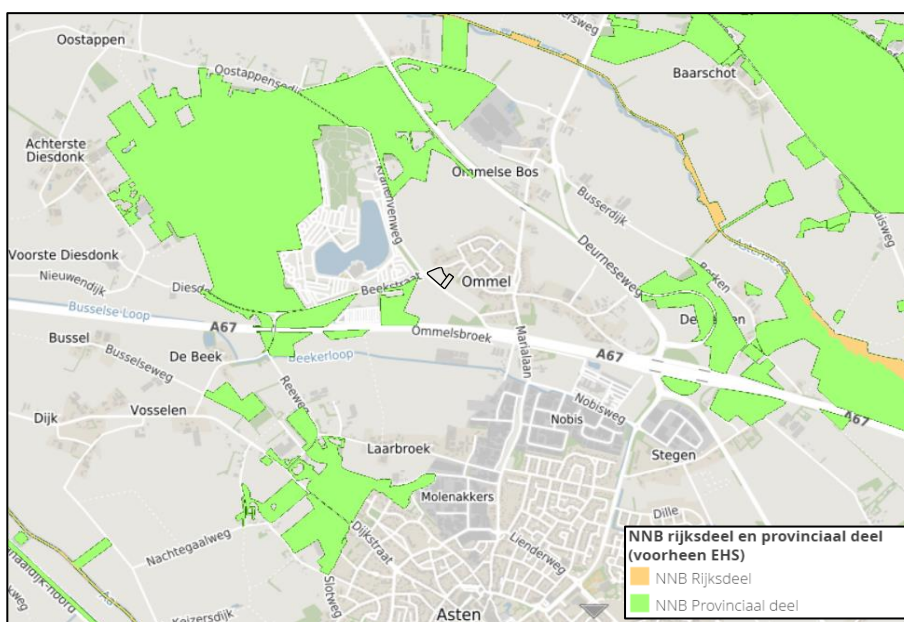
Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van effecten van verdroging, versnippering, mechanische en optische verstoring, verstoring door licht, geluid en trilling door de voorgenomen werkzaamheden.

Vanwege de afstand en de aard van de werkzaamheden kan redelijkerwijs worden aangenomen dat geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden optreden door stikstofdepositie als gevolg van uitvoering van voorgenomen werkzaamheden. Dit is echter alleen uit te sluiten middels een AERIUS-berekening.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Noord-Brabant bestaande uit het NNB rijksdeel en het NNB provinciaal deel) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Sinds 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaart Natuurbeheerplan op de website van provincie Noord-Brabant, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het NNB rijksdeel en het NNB provinciaal deel. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het NNB rijksdeel ligt op circa 1,5 kilometer ten oosten van het plangebied. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het NNB provinciaal deel ligt op circa 55 meter ten westen van het plangebied. De ligging van het NNB in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 4.

Figuur 4. Ligging plangebied (zwarte lijn) ten opzichte van het NNB (bron: <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het NNB. Gezien de afstand tussen het plangebied en het NNB is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een (significant) negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB.

Conclusie

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (7,0 kilometer) is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Daarbij kan redelijkerwijs worden aangenomen dat geen negatieve effecten door stikstofdepositie optreden door uitvoering van voorgenomen werkzaamheden op Natura 2000-gebieden. Dit is echter alleen uit te sluiten middels een AERIUS-berekening.

De voorgenomen plannen hebben door de afstand geen (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde plantensoorten zijn waargenomen.

Het plangebied bestaat uit graslanden met soorten die op matig voedselarme grond groeien zoals klein streepzaad, gewoon struisgras, grasmuur, reigersbek, gewone ossentong. Maar ook soorten die op (matig) voedselrijke grond groeien, zoals gewoon biggenkruid, reukeloze kamille, jakobskruid, speerdistel, ooievaarsbek, Canadese fijnstraal, melganzenvoet, klaproos, moederkruid en kaasjeskruid.

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde planten aangetroffen. Op basis van de aangetroffen planten, het aanwezig habitat en expert judgement kan worden uitgesloten dat beschermde planten in het plangebied aanwezig zijn.

4.2.2 Vlinders en libellen

Vlinders

Tijdens het veldbezoek zijn algemeen voorkomende vlindersoorten waargenomen: motjes en oranjetipje. Deze soorten zijn niet beschermd onder de Wet natuurbescherming.

Uit gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen twee tot vijf kilometer afstand van het plangebied kleine ijsvogelvlinder en spiegeldikkopje (beide §3.3 Wnb) zijn waargenomen.

- + Kleine ijsvogelvlinder is een kwetsbare standvlinder die in het zuidwesten van Nederland voorkomt in gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen, zoals elzenbroekbos. De waardplanten van deze soort is wilde kamperfoelie; soms rode kamperfoelie of gecultiveerde kamperfoelie.
- + Spiegeldikkopje is een zeer zeldzame standvlinder die op dit moment alleen nog voorkomt in de Limburgse en Noord-Brabantse Peel; daar lokaal en talrijk. De waardplanten voor de rups zijn hennegras en pijpenstrootje; soms boskortsteel of riet. Het spiegeldikkopje leeft in vochtige tot natte grazige ruigten bij beek begeleidende broekbossen of hakhoutbosjes en (gedegenereerde) hoogveengebieden.

In het plangebied ontbreken het geschikte habitat en de geschikte waardplanten voor deze en andere beschermde vlinders. Daarom is het voorkomen van beschermde vlindersoorten uitgesloten.

De graslanden bieden wel habitat, nectar- en waardplanten voor algemene vlindersoorten. Door het weghalen van de vegetatie gaan belangrijke nectar- en waardplanten voor vlinders verloren. Door bij het maaien van de vegetatie één kant op te werken, kunnen aanwezige dieren vluchten en wordt het verwonden van dieren voorkomen.

Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één tot twee kilometer afstand van het plangebied gaffellibel (§3.2 Wnb) en beekrombout (§3.3 Wnb) zijn waargenomen. Tussen twee en vijf kilometer van het plangebied is gevlekte witsnuitlibel (§3.2 Wnb) waargenomen.

- + Gaffellibel is een zeldzame en bedreigde soort die voorkomt in rivieren en grote beken. Momenteel komt de soort alleen voor in enkele beken in Limburg, mogelijk breidt de Gaffellibel zich langzaam uit in Limburg en kan de soort in de toekomst ook weer gezien worden langs de Maas.
- + Beekrombout komt voor bij grotere beken, kleine rivieren en soms ook in grote rivieren en in kanalen. De soort laat in de afgelopen periode een sterk herstel zien. Zowel in het rivierengebied als langs verschillende beken in Zuid- en Oost-Nederland is de soort weer teruggekeerd.
- + Gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. Het is nog steeds een vrij zeldzame soort, maar wordt de laatste jaren weer wat algemener en duikt regelmatig op nieuwe plekken op.

Binnen het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan geschikt (voortplantings)habitat voor libellen. Het voorkomen van essentieel habitat van (beschermde) libellen in het plangebied is uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komen geen beschermde kevers en weekdieren voor in de omgeving van het plangebied. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het plangebied kunnen voorkomen.

- + Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is uit te sluiten.
- + De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig

in het plangebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

- + De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan permanent oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.
- + De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Deze soort is al 50 jaar niet meer waargenomen in Nederland. Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor de beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde vissoorten zijn waargenomen.

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is het voorkomen van (beschermde) vissoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.5 Amfibieën en reptielen

Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied Alpenwatersalamander (§3.3 Wnb) is waargenomen. Binnen één tot twee kilometer afstand tot het plangebied zijn bastaardkikker en bruine kikker (beide §3.3 Wnb) waargenomen. Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied zijn knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad (alle §3.2 Wnb), gewone pad en kleine watersalamander (beide §3.3 Wnb) waargenomen.

In het plangebied is geen (permanent) oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor amfibieën. Het dichtstbijzijnde oppervlaktewater ligt circa 300 meter ten noordwesten van het plangebied en betreft het Prinsenmeer.

Het ontbreekt aan voortplantingshabitat voor amfibieën binnen het plangebied. Daarom kan het voorkomen van de algemene en niet-kritische soorten kleine watersalamander en bastaardkikker binnen het plangebied uitgesloten

worden. Deze soorten overwinteren namelijk op de bodem van watergangen of in de buurt van het voortplantingswater.

De meer zeldzame en kritische poelkikker overwintert gewoonlijk 100 á 200 meter van het voortplantingswater. Door het ontbreken van geschikte habitattypen kan redelijkerwijs de poelkikker worden uitgesloten.

Alpenwatersalamander leeft in weide- en bospoelen, vijvers, sloten en vennen en blijft in de buurt van het water (tot ongeveer 500 meter). De soort is circa 600 meter ten westen van het plangebied langs het Prinsenmeer waargenomen. Vanwege de relatief grote afstand tot voortplantingswater en de tussenliggende infrastructuur tussen het plangebied en het leefgebied van de soort is ook de aanwezigheid van Alpenwatersalamander in het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten. Rugstreeppad is een typische pioniersoort. Vanwege het ontbreken van dit habitat is het voorkomen van de rugstreeppad redelijkerwijs uit te sluiten. Knoflookpadden overwinteren op diverse vergraafbare en droge habitats. Daarbij geven de dieren de voorkeur aan open zandige gebieden zoals rivierduinen en heidegebieden. De soort is op circa 3,5 kilometer afstand ten noordoosten van het plangebied in poeltjes waargenomen. Door het ontbreken van geschikt habitat is het voorkomen van knoflookpad uitgesloten.

Het plangebied is geschikt als land- en overwinteringshabitat voor algemene en niet-kritische soorten amfibieën. Gewone pad en bruine kikker kunnen zich verschuilen tussen het struweel, tussen de planten, de steenstapel in de houtwal tussen de percelen en mogelijk in muizenholen binnen de percelen.

Reptielen

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen twee tot vijf kilometer afstand van het plangebied zandhagedis (§3.2 Wnb) en levendbarende hagedis (§3.3 Wnb) zijn waargenomen.

- + Zandhagedis is sterk gebonden aan duinen en droge heide. De soort komt vrijwel niet voor in vochtige of waterrijke gebieden. Zandhagedissen zitten graag op warme, zandige naar het zuiden geëxponeerde hellingen met een rijke vegetatiestructuur.
- + Levendbarende hagedis komt voor op droge en vochtige heiden en hoogvenen, en venoevers. De soort komt daarnaast ook voor in bossen en struwelen.

Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt habitat voor deze en andere reptielen. Het voorkomen van beschermde reptielensoorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Bij het maaien en snoeien van het struweel en de vegetatie binnen het plangebied kan mogelijk het land- en overwinteringshabitat van bruine kikker en gewone pad worden vernietigd en individuen worden verstoord of verwond.

Tijdens de werkzaamheden kunnen daarnaast de juiste omstandigheden ontstaan voor rugstreeppad om het gebied te koloniseren.

Mitigerende maatregelen

Voor bruine kikker en gewone pad geldt bij ruimtelijke ingrepen in de provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. In het kader van de zorgplicht dient het verwijderen van struweel en het verwijderen van materialen waar amfibieën kunnen overwinteren, plaats te vinden in de periode buiten de overwinteringsperiode van deze soorten. De overwinteringsperiode duurt van 1 november – 15 maart. Bij het maaien van vegetatie en het verwijderen van materialen dient in één richting gewerkt te worden, zodat individuen kunnen vluchten.

Voor rugstreeppad geldt deze vrijstelling niet en dienen maatregelen te worden genomen om het ontstaan van geschikt habitat binnen het plangebied te voorkomen. Dit kan gedaan worden door zandhopen af te dekken en geen ondiepe waterplassen in het terrein te laten liggen, zodat de soort het gebied niet koloniseert.

4.2.6 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten vogels in het plangebied waargenomen: gierzwaluw, kraai, spreeuw en gaai. Ook is een nest aangetroffen (foto 9) en een nestkast in een boom.

Foto 9. Vogelnest in boom langs zuidzijde van het voormalig korfbalveld

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen in de wijde omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief (alle §3.1 Wnb).

Voor gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, ransuil, roek, slechtvalk en steenuil waarvan het nest jaarrond is beschermd, is in het plangebied geen

geschikte nestgelegenheid aanwezig. Huismus en gierzwaluw broeden uitsluitend in allerlei menselijke bebouwing. Deze zijn niet aanwezig binnen het plangebied en het schuurtje op het voormalige korfbalveld is niet geschikt. De houtwal tussen de twee percelen en de hoge bomen ten noorden en zuiden van het voormalig korfbalveld kunnen als geschikte nestlocaties dienen voor boomvalk, buizerd, havik en sperwer. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen horsten of nesten van vogelsoorten met jaarrond beschermd nest waargenomen.

Wel zijn de open velden in het plangebied mogelijk geschikt als foerageergebied voor vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest die in de omgeving broeden. Zo kunnen roofvogels en uilen in de Oostappense Heide ten noordwesten of het natuurgebied De Berken ten oosten van het plangebied broeden en huismus en gierzwaluw in de huizen langs het plangebied. Tijdens het veldbezoek is waargenomen dat verschillende gierzwaluwen boven het westelijk perceel foerageerden.

Voor algemene vogelsoorten zijn de bomen en de nestkast geschikt als nestlocatie en zijn de percelen geschikt als foerageergebied.

Effectbeoordeling

Indien bomen en struiken gesnoeid of gekapt worden kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd.

Tevens gaat geschikt foerageergebied voor algemene vogels en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest verloren als gevolg van de woningbouwontwikkeling. In de omgeving is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig tijdens en na de werkzaamheden. In de (directe) omgeving zijn namelijk andere graslanden en bossen aanwezig. De werkzaamheden hebben derhalve geen (significant) negatief effect op foerageergebied van algemene vogels en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest.

Mitigerende maatregelen

Het snoeien of kappen van bomen en struiken (indien nodig) dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige

vleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de wijde omgeving van het plangebied.

In het plangebied zijn bomen met holtes aanwezig waardoor mogelijk verblijfplaatsen van boombewonende soorten aanwezig zijn (foto 10 tot en met 17).

Foto's 10 - 17. Boomholtes in bomen in houtwal tussen de twee percelen of tussen de bomenrijen

Daarnaast staat er een gebouw in het noordoosten van het voormalige korfbalveld. Het gebouw heeft enkele spleten en openingen onder het dak (foto 18 en 19, volgende pagina). Het is een klein gebouw, dat niet goed geïsoleerd lijkt te zijn. Echter kan niet uitgesloten worden dat gebouwbewonende vleermuizen er verblijven.

Foto's 18. Opening tussen dak en muur van het gebouw

Foto's 19. Opening tussen daktrim en muur van het gebouw

De open percelen zijn geschikt als onderdeel van het grotere foerageergebied van vleermuizen die mogelijk in de boomholtes en het gebouw verblijven, maar ook soorten die mogelijk in de gebouwen ten noorden van het plangebied verblijven. De houtwal en bomenrijen kunnen bovendien dienen als vliegroute voor vleermuizen. De bomenrij ten zuiden van de percelen loopt langs de straat geheel door tot de Oostappense Heide en vormt daarmee mogelijk een belangrijke verbinding voor vleermuizen tussen dit natuurgebied en de bebouwde kom.

Overige zoogdieren

Tijdens het veldbezoek is een muizenhol gevonden (foto 20) en zijn op verschillende plekken muizen waargenomen op basis van geluid.

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: das, eekhoorn, egel, haas, konijn, vos, steenmarter en bunzing (alle §3.3 Wnb). Tussen één en twee kilometer van het plangebied zijn bever (§3.2 Wnb) en ree (§3.3 Wnb) waargenomen. Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied zijn otter (§3.2 Wnb), wezel, wild zwijn en algemene spits-, woel- en ware muizensoorten (alle §3.3 Wnb) waargenomen.

Foto 20. Muizenhol in westelijk gelegen perceel binnen het plangebied

Mogelijk zijn meerdere verblijfplaatsen van algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel aanwezig in het plangebied. Deze soorten kunnen zich

verschuilen tussen de vegetatie op de percelen, het struweel en de begroeiing in de houtwallen, of in hopen in de grond. Ook de stapel stenen en de takken- en vegetatiehoop voor het gebouwtje op het voormalig korfbalveld zijn geschikt als verblijfplaats.

Het plangebied kan onderdeel vormen van het grotere leefgebied van das, haas, konijn, vos, eekhoorn, steenmarter, bunzing en wezel.

Dassen zijn waargenomen op ongeveer 0,9 kilometer ten westen van het plangebied in Oostappense Heide en op 1,3 kilometer ten oosten van het plangebied in De Berken. Graslanden zijn geschikte foerageergebieden voor dassen, echter is kort gras hierbij van belang. Om gebieden te bereiken zijn migratieroutes met voldoende dekking van belang voor dassen. Vanwege de grotere afstand van het plangebied tot bekende burchten, de ligging tegen de bebouwde kom en de ruige vegetatie, vormt het plangebied geen essentieel onderdeel van het leefgebied voor dassen.

Vos komt in vele leefgebieden voor, voornamelijk in bos en parken, maar ook in landbouwgebieden, duinen of heide. De soort komt ook voor aan de randen van of in dorpen en steden. Hij leeft waar voldoende voedsel en dekking is en jaagt bij voorkeur in het overgangsgebied van biotopen omdat daar het meeste voedselaanbod is.

Hazen hebben een voorkeur voor kleinschalig bouw- en grasland, maar ook open velden zoals weilanden en akkers. De soort komt ook voor in open bos of heide. Ook konijnen komen voor in (half)open landschappen zoals tuinen, bosranden en perken.

Mogelijk dat individuen van das, vos, haas en konijn uit de omgeving (de Oostappense heide of andere agrarische percelen) incidenteel het plangebied doorkruisen en binnen het plangebied foerageren.

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. De bomenrijen en de houtwallen zijn geschikt als nestlocatie of voedselbomen voor eekhoorns. Verblijfplaatsen van steenmarter, bunzing of wezel zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Echter biedt de houtwal met ondergroei voldoende beschutting voor kleine marterachtigen. Deze lijnvormige groenstructuren kunnen dienen als migratieroute voor kleine marterachtigen. Ook kunnen de soorten foerageren binnen het plangebied.

Voor bever, ree, otter en wild zwijn vormt het plangebied geen geschikt leefgebied.

Bevers komen voor in overgangsgebieden van allerlei zoete wateren zoals moerassen, rivieren en beken. De aanwezigheid van goed bereikbare bomen en struiken op oevers is van belang. Door het ontbreken van waterrijk habitat is het voorkomen van de bever binnen het plangebied uitgesloten.

Reeën zijn onder andere waargenomen in Oostappense Heide en in De Berken. Het ree leeft in bosachtige streken met open plekken en aangrenzende velden, maar ook in heidevelden, rietvelden, duinen en akkerbouwgebieden. Voorwaarde is dat er voldoende voedsel, dekking en rust aanwezig is. Vanwege de drukke weg tussen de gebieden en het plangebied en de wijk langs de percelen, is te verwachten dat reeën niet voorkomen binnen het plangebied.

Otters leven in oeverzones met voldoende dekking en rust van allerlei soorten stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Van belang is schoon, zoet water met voldoende begroeide oevers die dekking en rust bieden.

Wild zwijn komt voor in meer beschutte landschappen zoals bossen en randzones. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat is het voorkomen van bever, ree, otter en wild zwijn binnen het plangebied uitgesloten.

Effectbeoordeling

Indien bomen gekapt en gesnoeid worden gaan mogelijk verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen verloren. Tevens gaan mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen verloren bij het slopen van het gebouw op het voormalige korfbalveld. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd, het vernietigen en verstoren is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Bovendien gaat een mogelijke vliegroute verloren indien bomen worden gekapt. Het vernietigen van essentiële vliegroutes is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden en de te realiseren woningbouw gaat mogelijk foerageergebied van vleermuizen verloren. In de omgeving is echter voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar voor vleermuizen. De werkzaamheden hebben daarom geen (significant) negatief effect op het foerageergebied van vleermuizen.

Bij gebruik van extra kunstlicht tijdens de werkzaamheden kan sprake zijn van lichtverstoring voor foeragerende of overvliegende vleermuizen. Vleermuizen zijn gevoelig voor lichtverstoring.

Door het verwijderen van de vegetatie en (indien nodig) bomen wordt het plangebied minder geschikt als (onderdeel van het) leefgebied van das, haas, konijn en vos. In de omgeving is echter voldoende alternatief leefgebied en foerageergebied beschikbaar, waardoor de voorgenomen werkzaamheden geen (significant) negatief effect hebben op het voorkomen van deze soorten.

Door het verwijderen van de vegetatie en (indien nodig) bomen kunnen verblijfplaatsen van algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel worden vernietigd en individuen worden verstoord of verwond. Het (mogelijk) verwijderen van bomen en houtwallen leidt tot het weghalen van geschikte migratieroutes en foerageergebied voor kleine marterachtigen en leefgebied van eekhoorns. Vernietiging van leefgebied van kleine marterachtigen en eekhoorn leidt tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Mitigerende maatregelen

Om vast te stellen of vleermuizen in het gebouw verblijven, wordt eerst sporenonderzoek uitgevoerd. Door het gebouw te onderzoeken op sporen middels een ladder, endoscoop en zaklamp wordt bepaald of het gebouw gebruikt wordt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Met behulp van een boomholtecheck door ecologen kan middels een visuele inspectie worden beoordeeld of de holtes in de bomen geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

Indien blijkt dat de boomholtes en/of het gebouw geschikt zijn voor vleermuizen om te verblijven, en de bomen worden gekapt of gesnoeid dient nader onderzoek uitgevoerd te worden met behulp van batdetectors. Daarnaast dient vervolgonderzoek uitgevoerd te worden om vast te stellen of de bomenrijen fungeren als vliegroute. Indien dit het geval is, dient een ontheffing te worden verkregen voor het uitvoeren van de geplande werkzaamheden en dienen tijdig mitigerende maatregelen te worden genomen. Nader onderzoek naar verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen wordt uitgevoerd gedurende de periode 15 mei t/m 30 september.

Door de extra verlichting tijdens werkzaamheden 's nachts uit te zetten of door de lichtstralen af te schermen en naar beneden te richten, wordt verstoring van vleermuizen tijdens de werkzaamheden voorkomen.

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel geldt in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie en materialen één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten. In verband met de winterslaap van egel is het aan te bevelen dichte vegetaties en takkenhopen buiten de overwinteringsperiode (november tot en met half mei) te verwijderen.

Indien de houtwal verwijderd wordt, dient nader onderzoek uitgevoerd te worden om vast te stellen, dan wel uit te sluiten of kleine marterachtigen aanwezig zijn in het plangebied. Op basis van de uitkomsten van het nader onderzoek kan bepaald worden op welke wijze de voorgenomen werkzaamheden kunnen leiden tot overtredingen van de Wet natuurbescherming en of het nemen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing nodig is. Onderzoek naar kleine marterachtigen kan het beste worden uitgevoerd in de periode dat de dieren het meest actief zijn, dit is van maart tot en met augustus.

Met betrekking tot eekhoorn kan er gewerkt worden volgens de goedgekeurde gedragscode "Soortenbescherming gemeenten". Voorafgaand aan de werkzaamheden dient door een ecooloog vastgesteld te worden of er nesten aanwezig zijn in de bomen die verwijderd zullen worden. Het nader onderzoek kan het beste uitgevoerd worden in de periode dat er geen blad aan de bomen zit, november t/m maart. Indien er nesten aangetroffen zijn, dient er gewerkt te worden buiten de periode dat de nesten in gebruik zijn. De beste maanden daarvoor zijn november en december. Er dient dan wel vooraf nog vastgesteld te worden dat het nest daadwerkelijk leeg is.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (7,0 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Daarbij kan redelijkerwijs worden aangenomen dat geen negatieve effecten door stikstofdepositie optreden door uitvoering van voorgenomen werkzaamheden op Natura 2000-gebieden. Dit is echter alleen uit te sluiten middels een AERIUS-berekening.

De voorgenomen plannen hebben door de afstand geen (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren, vissen en reptielen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie §1.4 van dit rapport. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

De houtwal tussen de twee percelen, de hoge bomen ten noorden en zuiden van het voormalige korfbalveld en de nestkast kunnen als geschikte nestlocaties dienen voor algemene vogelsoorten. Indien bomen en struiken gesnoeid of gekapt worden kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd. Het snoeien of kappen van bomen en struiken (indien nodig) dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

De percelen binnen het plangebied zijn geschikt als foerageergebied voor algemene vogels en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving. Als gevolg van de woningbouwontwikkeling gaat geschikt foerageergebied verloren. In de omgeving is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig tijdens en na de werkzaamheden. In de (directe) omgeving zijn namelijk andere grasvelden en bossen. De werkzaamheden hebben derhalve geen (significant) negatief effect op foerageergebied van algemene vogels en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Tijdens de werkzaamheden kunnen de juiste omstandigheden ontstaan voor rugstreeppad om het gebied te koloniseren. In de huidige situatie vormt het plangebied geen geschikt leefgebied voor rugstreeppad. Door zandhopen af te dekken en geen ondiepe waterplassen in het terrein te laten liggen, wordt voorkomen dat rugstreeppad het gebied koloniseert en knelpunten met de Wet natuurbescherming optreden.

Het plangebied is geschikt voor boombewonende soorten vleermuizen. Het is niet uit te sluiten dat vleermuizen in het gebouw in het noordoosten van het voormalig korfbalveld verblijven. De open percelen zijn geschikt als onderdeel van het grotere foerageergebied van vleermuizen. De houtwal en bomenrijen kunnen bovendien dienen als vliegroute voor vleermuizen. Om vast te stellen of vleermuizen in het gebouw verblijven, wordt eerst sporenonderzoek uitgevoerd. Met behulp van een boomholtecheck door ecologen kan middels een visuele inspectie worden beoordeeld of de holtes in de bomen geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

Indien blijkt dat de boomholtes en/of het gebouw geschikt zijn als verblijfplaatsen, gaan mogelijk verblijfplaatsen verloren bij het kappen van bomen en het slopen van het gebouw. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd, het vernietigen en verstoren is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Daarbij gaat mogelijk vliegroute verloren indien bomen worden gekapt. Het vernietigen van onmisbare vliegroutes is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Door het uitvoeren van nader onderzoek kan vastgesteld, dan wel uitgesloten worden of de boomholtes en het gebouw door vleermuizen worden gebruikt als verblijfplaats en of de bomenrijen fungeren als vliegroute. Nader onderzoek naar verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen wordt uitgevoerd gedurende de periode 15 mei t/m 30 september.

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden en de te realiseren woningbouw gaat mogelijk foerageergebied van vleermuizen verloren. In de omgeving is echter voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar voor vleermuizen. De werkzaamheden hebben daarom geen (significant) negatief effect op het foerageergebied van vleermuizen.

Vleermuizen zijn gevoelig voor lichtverstoring. Door de extra verlichting tijdens de werkzaamheden 's nachts uit te zetten of door de lichtstralen af te schermen en naar beneden te richten, wordt verstoring van vleermuizen tijdens de werkzaamheden voorkomen.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming

Bij het maaien en snoeien van het struweel en de vegetatie binnen het plangebied kan mogelijk het land- en overwinteringshabitat van bruine kikker en gewone pad worden vernietigd en individuen worden verstoord. Voor bruine kikker en gewone pad geldt bij ruimtelijke ingrepen in de provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. In het kader van de zorgplicht dient het verwijderen van struweel

en het verwijderen van materialen waar amfibieën kunnen overwinteren, plaats te vinden in de periode buiten de overwinteringsperiode van deze soorten. De overwinteringsperiode duurt van 1 november – 15 maart. Bij het maaien van vegetatie en het verwijderen van materialen dient in één richting gewerkt te worden, zodat individuen kunnen vluchten.

Binnen het plangebied is een muizenhol waargenomen. Mogelijk zijn meerdere verblijfplaatsen van algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel aanwezig in het plangebied. Door het verwijderen van de vegetatie en (indien nodig) bomen kunnen verblijfplaatsen van algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel worden vernietigd en individuen worden verstoord.

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel geldt in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie en materialen één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten. In verband met de winterslaap van egel is het aan te bevelen dichte vegetaties en takkenhopen buiten de overwinteringsperiode (november tot en met half mei) te verwijderen.

Het plangebied kan onderdeel vormen van het grotere leefgebied van das, haas, konijn en vos. Door het verwijderen van de vegetatie en (indien nodig) bomen wordt het plangebied minder geschikt als (onderdeel van het) leefgebied van das, haas, konijn en vos. In de omgeving is echter voldoende alternatief leefgebied en foerageergebied beschikbaar, waardoor de voorgenomen werkzaamheden geen (significant) negatief effect hebben op het voorkomen van deze soorten.

Bovendien kan het plangebied onderdeel vormen van het grotere leefgebied van eekhoorn, steenmarter, bunzing en wezel. Het (mogelijk) verwijderen van bomen en houtwallen leidt tot het weghalen van geschikte migratieroutes en foerageergebied voor kleine marterachtigen en leefgebied van eekhoorns. Daarmee wordt ook de Wet natuurbescherming overtreden.

Indien de bomen en houtwallen worden gekapt of gesnoeid dient nader onderzoek uitgevoerd te worden om vast te stellen, dan wel uit te sluiten of kleine marterachtigen aanwezig zijn in het plangebied. Onderzoek naar kleine marterachtigen kan het beste worden uitgevoerd in de periode dat de dieren het meest actief zijn, dit is van maart tot en met augustus.

Met betrekking tot eekhoorn kan er gewerkt worden volgens de goedgekeurde gedragscode "Soortenbescherming gemeenten". Voorafgaand aan de werkzaamheden dient door een ecooloog vastgesteld te worden of er nesten aanwezig zijn in de bomen die verwijderd zullen worden. Het nader onderzoek kan het beste uitgevoerd worden in de periode dat er geen blad aan de bomen zit, november t/m maart. Indien er nesten aangetroffen zijn, dient er gewerkt te worden buiten de periode dat de nesten in gebruik zijn. De beste maanden daarvoor zijn november en december. Er dient dan wel vooraf nog vastgesteld te worden dat het nest daadwerkelijk leeg is.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Snoeien en kappen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageergebied	Nee	-	-
Vogels	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Foerageergebied	Nee	-	-
Rugstreeppad	§3.2 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Ontstaan van geschikt habitat bij werkzaamheden voorkomen
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Verblijfplaatsen en vliegroute	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek uitvoeren naar aanwezigheid van verblijfplaatsen in bomen en het gebouw. Bij kap van bomenrijen onderzoek naar het gebruik als vliegroute.
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied en vliegroute	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Extra verlichting 's nachts uitzetten of lichtstralen afschermen en naar beneden richten tijdens werkzaamheden

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Bruine kikker en gewone pad	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Bij verwijderen van struweel en materialen in één richting werken en werken buiten overwinterings-periode
Algemene spits-, woel- en ware muizen en egels	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Bij verwijderen van vegetatie en materialen in één richting werken en werken buiten overwinterings-periode van egel
Das, haas, konijn en vos	§3.3 Wnb	(Onderdeel van) Leefgebied	Nee	-	-
Steenmarter, bunzing en wezel	§3.3 Wnb	(Onderdeel van) Leefgebied, migratieroute en foerageergebied	Ja	Mogelijk	Bij kap van houtwal nader onderzoek laten uitvoeren
Eekhoorn	§3.3 Wnb	(Onderdeel van) Leefgebied	Ja	Mogelijk	Werken volgens gedragscode en met ecooloog.

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen plannen niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming, mits:

1. het kappen van bomen en struiken (indien nodig) wordt uitgevoerd tussen augustus en half maart. Zo wordt rekening gehouden met de broedperiode van vogels;
2. door tijdens de werkzaamheden te voorkomen dat plassen regenwater ontstaan en hopen zand onafgedekt blijven liggen, wordt voorkomen dat rugstreeppad zich vestigt in het plangebied;
3. indien uit de boomholtecheck en het sporenonderzoek bij het gebouw blijkt dat de boomholtes en/of het gebouw geschikt zijn voor vleermuizen om te verblijven, en de bomen worden gekapt of gesnoeid, dient nader onderzoek uitgevoerd te worden. Daarbij dient nader onderzoek uitgevoerd te worden om vast te stellen of de bomenrijen functioneel zijn als vliegroute voor vleermuizen. Nader onderzoek naar verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen wordt uitgevoerd gedurende de periode 15 mei t/m 30 september;

4. extra verlichting tijdens werkzaamheden 's nachts uit wordt gezet of de lichtstralen worden afgeschermd en naar beneden worden gericht, zodat verstoring van vleermuizen in de omgeving tijdens de werkzaamheden wordt voorkomen;
5. het verwijderen van struweel en materialen wordt uitgevoerd buiten de overwinteringsperiode van amfibieën en egel (half mei tot en met september) en bij het verwijderen van struweel en materialen één kant op werken;
6. indien de bomen en houtwallen worden gekapt of gesnoeid dient nader onderzoek uitgevoerd te worden om vast te stellen, dan wel uit te sluiten of kleine marterachtigen aanwezig zijn in het plangebied.
7. om rekening te houden met mogelijke nesten van eekhoorn dient er gewerkt te worden volgens de gedragscode "Soortenbescherming gemeenten". Voorafgaand aan de werkzaamheden dient door een ecoloog vastgesteld te worden of er nesten aanwezig zijn in de bomen die verwijderd zullen worden. Het nader onderzoek kan het beste uitgevoerd worden in de periode dat er geen blad aan de bomen zit, november t/m maart. Indien er nesten aangetroffen zijn, dient er gewerkt te worden buiten de periode dat de nesten in gebruik zijn. De beste maanden daarvoor zijn november en december. Er dient dan wel vooraf nog vastgesteld te worden dat het nest daadwerkelijk leeg is;

5.4 Gevolgen voor (het tijdpad van) de voorgenomen plannen

Nader onderzoek

- + Het onderzoek naar vleermuizen dient te worden uitgevoerd tussen 15 mei en 30 september.
- + Het onderzoek naar kleine marterachtigen (indien nodig) dient te worden uitgevoerd tussen maart en augustus.

Ontheffing Wet natuurbescherming

- + Indien blijkt dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, de bomenrijen onderdeel zijn van de (essentiële) vliegroute van vleermuizen, of kleine marterachtigen binnen het plangebied aanwezig zijn, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij provincie Noord-Brabant.
- + De aanvraag kan pas worden ingediend als het nader onderzoek helemaal is afgerond. De gemeente of Omgevingsdienst heeft 26 weken nodig om uw vergunning in orde te maken, gerekend vanaf het moment dat u uw aanvraag heeft ingestuurd. Als u niet alle gevraagde informatie bij uw aanvraag meestuur, duurt de afhandeling langer.
- + Voor het aanvragen van een ontheffing dient een mitigatieplan/activiteitenplan te worden opgesteld ten behoeve van de verblijfplaatsen van de beschermde soort(en).
- + Daarnaast dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om een ontheffing te kunnen verkrijgen indien noodzakelijk.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Vlinderstichting (2021). Jakobs kruiskruid. <https://www.vlinderstichting.nl/jakobskruiskruid-zes-vragen-zes-antwoorden/>. Geraadpleegd op 30 juni 2021.
- + Zekhuis, M. & Ottburg, F. (2008). Help de knoflookpad! De Levende Natuur (109 - 6), november 2008, blz. 223-226.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?provincie=1, 16-06-2021
- + Natuurnetwerk Nederland, bron, 16-06-2021
- + NDFF - 16-06-2021 12:32:08
- + www.eis-nederland.nl
- + www.naturetoday.com
- + www.ravon.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 2 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 2. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstrend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechtings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechtings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechtings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechting of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

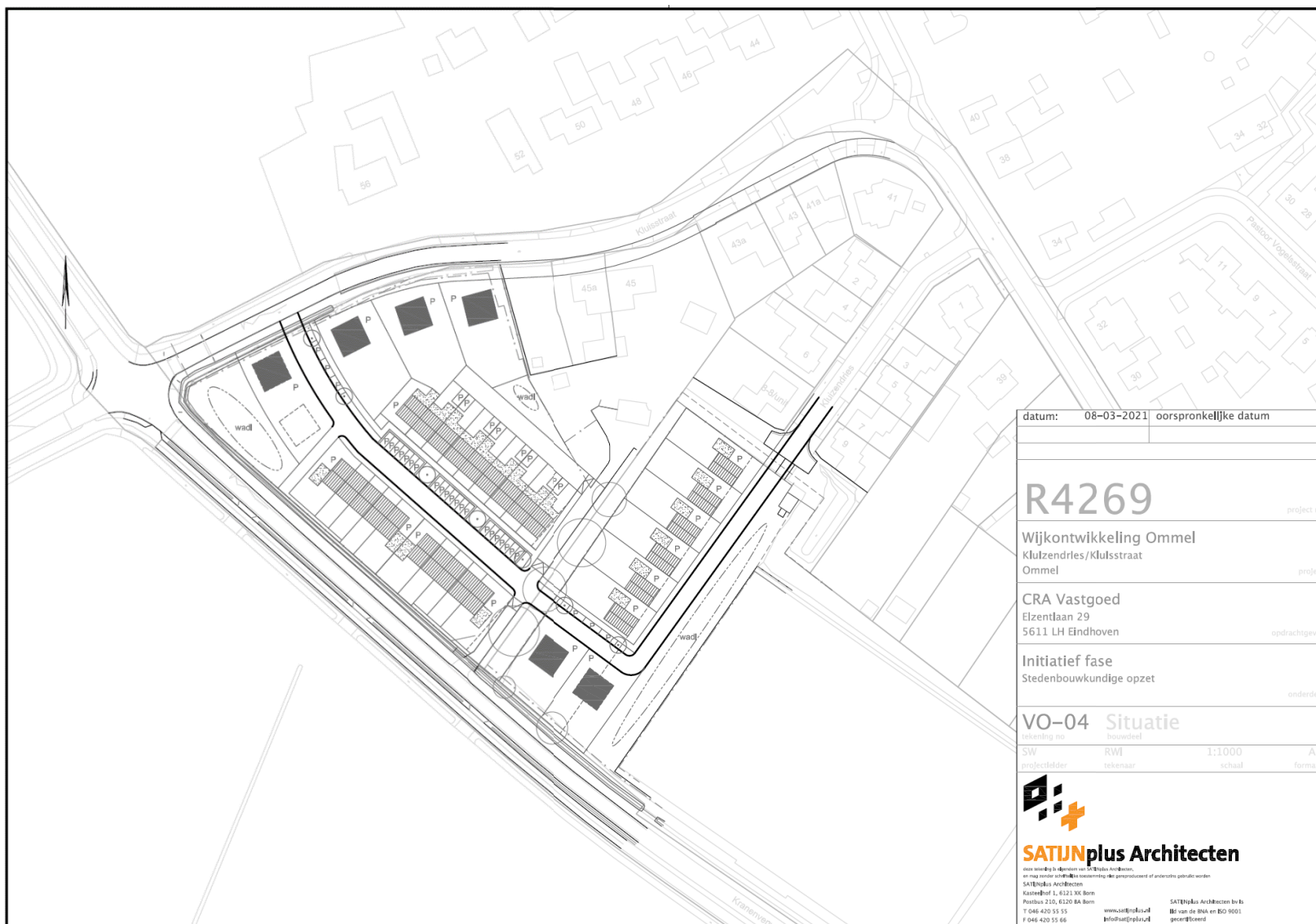
Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.

Bijlage 2 Weergave voorgenomen plannen

Figuur 5. Weergave voorgenomen plannen (Bron: Pouderoyen Tonnaer)